

REFERAT

19. maj 2021

Center for Kulturarv
Fortidsminder

Thomas Roland
tro@slks.dk
+45 33 74 52 73

Jour. nr. 21/00172

AAG Arkæologisk Arbejdsgruppe 2021 - Møde III 6. maj 2021 (Skypemøde)

Mødedeltagere:

Mads Thagaard Runge (MTR), Lutz Klassen (LK), Kristoffer Buch Pedersen (KBP), Morten Søvsø (MS), Torben Birk Sarauw (TBS), Rune Iversen (RI), Lene B. Frandsen (LBF) og Lasse Sørensen (LS). Dorte Veien Christiansen (DVC) og Thomas Roland (TRO) samt Susanne B. Petersen, (SBP) ved pkt. 4, Kasper Sparvath (KS) ved pkt. 7-8 og Valdemar Hedelykke Grambye (VHG) ved pkt. 6.

Referent: TRO

DAGSORDEN

1. Velkomst og godkendelse af referat fra sidste møde v/MTR

Referat godkendt

2. Orientering fra styrelsen v/DVC

- Rigsrevisionen har indstillet til statsrevisorerne, at sagen vedr. de bygherrebetalte undersøgelser anbefales lukket – anbefalingen fulgt.
- Retssagen vedr. gravning i middelalderlag i købstad anket til i landsretten men retssagen udskudt til dec. 2021.
- I forlængelse af ”Nyborgsagen” er der rejst ønsker at ændre museumsloven eller vedtage anlægslov for at kunne gennemføre projektet.

Det arbejdes på at finde en løsning på krav om ledespåtegning i bekendtgørelses om museer m.v. - Ministeren har godkendt forslag/udkast til en ny rådsstruktur, således at der fremover kun skal være to niveauer af råd/udvalg for at fokuserer arbejdet. Se også pkt. 4.

3. Orientering fra museerne og universitet v/AAG

- KBP: Der bør ses på ”overhead’et” i forbindelse med de bygherrebetalte undersøgelser – har ikke ændret størrelse selvom kravene er blevet større (bl.a. til sikkerhed, udstyr – og nu også revision).

- TS: I forlængelse med den nye bekendtgørelses krav om revision blev der bl.a. efterspurgt vejledning – og i det hele taget en diskussion af de nye rammer med styrelsen. SLKS tog dette ad notam.
- LS: KFU (Kulturministeriets Forskningsudvalg) har fået ny sammensætning, og der sidder nu ikke længere hverken en arkæolog eller en lokalmuseumsrepræsentant i udvalget. DVC: Vil påpege problemet overfor KFU.

4a. Opsamling på kvalitetskravsprocessen herunder

- DVC beklagede meget processen, dels at denne var gået for hurtigt og uden information i tide, dels at målet måtte ændres undervejs.

4b. AAG's rolle fremover og ny rådsstruktur

- MR: Der har i forbindelse med kritikken af kvalitetskravene også været kritik af AAG, og at gruppen ikke var repræsentativ for alle landets museer.
- DVC: Der har længe været tanker om at ændre rådsstrukturen, hvilket bl.a. har medføre, at den nuværende gruppe har været forlænget flere gange indtil et nyt forslag var på plads (jf. også pkt 2). Det udestår stadig at afklare, hvorledes udvalgene fremover skal nedsættes. DVC inviterede til en drøftelse.

AAG's konklusion: udvalget skal være et af SLKS udpeget ekspertorgan, der kan give styrelsen de nødvendige faglige input. Løbende udskiftning er at foretrække, da det bedst kan sikre kontinuitet i arbejdet. Kommissorium skal være entydigt, og SLKS skal være villig til at afsætte nødvendige ressourcer til opfølgning, kommunikation etc. Vigtigt at kommunikere til alle museer på hvilket grundlag den kommende rådsform er besluttet.

5. Udkast til ny vejledning for kvalitetskravene.

- DVC: Kort status– punktet ej længere relevant.

6. Temadrøftelse - Forskning, del 2: BFI-systemet, Pure mv.

- MR gav en kort intro til punktet: hvordan løftes museernes forskning og hvorledes øges output'et fra de arkæologiske undersøgelser? – selv om kvalitetskravene måske ikke understøtter øget udbytte i så høj grad. Hvordan sikres at alle har adgang til data – både internt mellem museerne og mere overordnet.

Følgende overordnede emner blev diskuteret:

1: Adgang til udgravningsdata:

SLKS er enig i, at beretninger i udgangspunktet bør være offentligt tilgængelige (tilbageholdelse af beretning m.v. skal være en undtagelse!) og sender et nyhedsbrev ud om dette. Det være at foretrække, at

indstillingerne i F&F ændres, så beretningerne er offentlige med mindre man aktivt fravælger dette.

2: *Netværk og samarbejder:*

MR: Hvorledes få overblik og aktiverer de forskellige netværk? Kan SLKS hjælpe med på hjemmesiden at have en liste over aktive netværk – og evt. også div. seminarer/konferencer etc. SLKS vil følge op på dette.

3: *Forskningschartret "God skik"*

MR: Charteret revideret i 2020 (jf. mødebilag) og der følges fortløbende op på dokumentet, der eksplicit er blevet støttet af alle arkæologiske museer. Museerne er generelt interesseret i dataudveksling (også til univeristerne) og charteret understreger bl.a., at båndlægning af data skal være et særtilfælde. De primære budskaber er implementeret i styrelsens kvalitetskrav til museerne.

4: *Samarbejde med "naturvidenskaberne" og databaser*

MS: Intet nyt siden AAG-mødet i februar. MS følger op.

5: *Adgang til elektroniske artikler*

VHG præsenterede sig kort og orienterede om, at han havde overtaget museumskontorets sager vedr. Pure og KB (Det elektroniske Forskningsbibliotek). Gav en kort status og påpegede det økonomiske element, hvorledes SLKS måske kan være med til at understøtte adgang. MR spurgte i denne anledning til, om der kunne skabes fordelagtige ordninger for museerne. VHG var ikke klar over, hvad abonnemeter/adgang vil koste for en museumsinstitution og om der kan skaffes rabatter – men vil undersøge forholdet VHG vende tilbage, når han vidste mere om rammerne.

LS orienterede om forsøgsordningen, hvor NM har adgang til KB's elektroniske artikler (med en dags forsinkelse) – benyttelsen havde dog ikke været voldsom.

Det aftaltes at punktet tages op igen, når VHG havde haft møde med KB.

Endvidere en mere generel diskussion af brug af BFI-pointe og hvorledes disse kan/skal udregnes. DVC spurgte om SLKS kunne hjælpe til, at museernes årbøger blev opgraderet og optaget på BFI-listerne. LS og RI vil gerne rådgive styrelsen i dette.

MR: Spørgsmål vedr. Pure: kan der skaffes museumsrabat på licenserne? MS angav i denne sammenhæng, at det måske kunne være et incitament til brug af Pure, hvis det kunne spare indberetningen til DMiT.

7. Planlægning af Årsmøde

- DVC: Regner med, at et fysisk møde vil være muligt til oktober. TR forhører sig, om Museums Sønderjylland stadig vil stille op og i givet fald bede om datoforslag.
- MR: For at undgå kritik fra museumsledere om manglende information bør i invitationen angives, at også museumsledere er velkomne.

Forslag til indhold:

- Tema 1: "Forvaltning" (Opsamling på "rigsrevisionstiltagene"; Vision/status for F&F, "Frede", Sara/MUD etc.; Opfølgning for nye regnskabsregler).
- Tema 2: Kvalitetskravene (Kontekst/baggrund; evt. "Kvalitetskravene set fra et lille museum" (eksternt oplæg)); Oplæg fra samarbejdende museer til inspiration/forståelse for andre museer; Oplæg fra et museum, der har angivet, at de reviderede kravs omfang kunne gå hen og være problematisk.
- Kunne museerne selv komme med nogle forslag "efter to år uden årsmøde"?
- Oplæg af person udefra – evt. "den hollandske undersøgelse"?

8. Orientering om proces for kvalitetskrav til marin arkæologi

DVC/KS: orientering om at SLKS sætter gang i dialog med de marinarkeologiske museer om kvalitetskrav til marin arkæologi. SLKS har samlet op på de tre museers/samarbejders leverancer og i hvilket omfang kravene fra landjordsarkæologien kan overføres.

9. Håndtering af (genstands-)fund fra sø og hav v/Kasper Skaarup Sparvath

KS: Introducerede til museumslovens angivelser vedr. ansvar for genstande fremkommet i ferske vande (søer og åløb) – herefter generel diskussion af AAG's holdning/erfaring til god varetagelse (også af planmaterialet).

Overordnet enighed om, at det er metoderne, der bør afgøre, om objektet skal varetages af landarkæologer eller marinarkæologer.

10. Evt.

- DVC: Næste AAG-møde d. 2. sept. forlænges til også at omfatte fredag d. 3. sept. men udvidet program (inkl. faglig ekskursion).

/TRO

Næste møde: 2.-3. september (Syd- og Vestjylland)*Planlagte emner*

- Faglige besøg
- Evaluering af dyrkningspuljen
- Adgang til elektroniske artikler

Kommende møder i 2021:

2. december

AAG - Årshjul 2021	4. febr.	8. marts	6. maj	2. sept.	2. dec.
- Fastlægning af årshjul (fokusområder for årets temadrøftelser) <i>Temadrøftelse 1 af 4:</i> - Forskning, del 1: Naturvidensdatabase (vidensdeling/udnyttelse af data er del af kvalitetskrav vedr. forskning) - Orientering om SLKS's konkrete opfølgingsplaner					
- Dyrkningspuljen (materiale fremsendes til AAG senest 20/2)					
- Planlægning af Årsmøde(?) <i>Temadrøftelse 2 af 4:</i> - Forskning, del 2: BFI-systemet, Pure mv. - Kvalitetskrav til marin arkæologi					
- Evaluering af dyrkningspuljen <i>Temadrøftelse 3 af 4:</i> - Administration: Museums-samarbejder; de arkæologiske strategiers implementering					
- Årsafslutning <i>Temadrøftelse 4 af 4:</i> - Formidling: Kulturarven som værdi (eller andet)					